

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра історичного краєзнавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан історичного факультету

“ 31 ” _____ 08 _____ 2017__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
вільного вибору

0203 гуманітарні науки

Українська військова еліта 1917 – 1920 рр.: етно-соціальний зріз

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки _____ **8.02032 Історія та археологія**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____ **8.02032 – Історія та археологія**

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____ **військова історія**

(назва спеціалізації)

факультет _____ **історичний**

(назва факультету)

Львів – 2017 рік

Робоча програма «Українська військова еліта 1917-1920: етно-соціальний зріз»
для студентів

(назва навчальної дисципліни)

за напрямом підготовки 8.02032 Історія та археологія____, спеціальністю
8.02032 – Історія та археологія. „31” 08____, 2017 року – ____ с.

Розробники: проф., д. іст. н. В.Є.Голубко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії) історичного краєзнавства

Протокол від “29” 08____ 2017 року № 1

Завідувач кафедри історичного краєзнавства_____

_____ (Голубко В.Є.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“31” 08____ 2017 року

Схвалено Вченою радою історичного_____ факультету

Протокол від “1” 08____ 2017 року № 1

“31” 08____ 2017 року Голова _____ (Шуст Р.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 8.02032 – історія та археологія (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>8.02032 Історія та археологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: <u>військова історія</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання ___ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	48 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год. -	год.
		Лабораторні	
		год. -	год.
		Самостійна робота	
		год. 72	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48/72

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета : дати студентам ґрунтовні знання, що стосуються періоду Української національної революції 1917-1921 рр., зокрема проблем, пов'язаних із діяльністю видатних українських військових діячів та полководців, їх участі в обороні незалежності України їх внеску у розробку національної військово-теоретичної думки.

Завдання: Студенти повинні навчитися критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, аналізувати фактологічний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз, показати розуміння загальних тенденцій розвитку українських земель в умовах конкретної історичної епохи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні етапи державного відродження України періоду Національної революції 1917-1920 рр., особливості геополітичної ситуації України та її вплив на перебіг збройної боротьби за незалежність, відродження української військової традиції новітньої доби, особливості національного військового будівництва в Україні, видатні військові персоналії, які відіграли суттєву роль у перебігу збройної боротьби за суверенітет України періоду Національної революції 1917-1920 рр.

вміти: визначати хронологічну послідовність історичних подій; співвідносити процеси, які відбувалися на землях України із загальноєвропейськими тенденціями історичного руху; критично оцінювати історичну інформацію та інтерпретувати її з урахуванням множинності підходів; формувати власну точку зору та представляти її в усній та писемній формі; шукати історичну інформацію та користуватися різними джерелами інформації (науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями та ін.);

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ. Особливості формування української військової еліти періоду Національної революції 1917-1921 рр.

Тема 2. Військово-політична діяльність С.Петлюри.

Тема 3. Проблеми формування української військової доктрини у теоретичній спадщині С.Петлюри.

Тема 4. Офіцерський корпус Української Держави гетьмана П.Скоропадського: соціальний склад, національна ідентичність та політичні настрої

Тема 5. Образ офіцера у поглядах П.Скоропадського.

Тема 6. Формування військової еліти Армії Директорії УНР.

Тема 7. Вищий командний склад Армії УНР.

Тема 8. Ватажки отаманії: військова еліта чи ерзац еліта?

Тема 9. Особливості формування офіцерського корпусу Галицької армії.

Тема.10. Генералітет Галицької Армії.

Тема 11. Українська військова еліта у мемуаристиці

Тема 12. Українська військова еліта у візуальних образах

Тема 13. Українські військові меморіали доби Визвольних змагань 1917–1921 рр. в Україні і за кордоном.

Тема 14. Підсумки. Контрольна робота

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1.	Вступ. Особливості формування української військової еліти періоду Національної революції 1917-1921 рр.	4				4						
Тема 2.	Військово-політична діяльність С.Петлюри.	2				4						
Тема 3.	Проблеми формування української військової доктрини у теоретичній спадщині С.Петлюри.	4				4						
Тема 4.	Офіцерський корпус Української Держави гетьмана П.Скоропадського: соціальний склад, національна ідентичність та політичні настрої	2				6						
Тема 5.	Образ офіцера у поглядах П.Скоропадського.	4				6						
Тема 6.	Формування військової еліти Армії Директорії УНР.	2				6						
Тема 7.	Вищий командний склад Армії УНР.	6				6						
Тема 8	Ватажки отаманії: військова еліта чи ерзац еліта?	2				6						
Тема 9	Особливості формування офіцерського корпусу Галицької армії	2				6						
Тема 10.	Генералітет Галицької Армії	6				6						
Тема 11.	Українська військова еліта у мемуаристиці	2				6						
Тема 12.	Українська військова еліта у візуальних образах	4				4						

Тема 13.	Українські військові меморіали доби визвольних змагань 1917-1921 рр.	2			4					
Тема 14.	Підсумки. Контрольна робота	4			4					
Разом за змістовим модулем 1		48			72					
Усього годин		48			72					

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Особливості формування української військової еліти періоду Національної революції 1917-1921 рр.	4
2	Військово-політична діяльність С.Петлюри.	4
3	Проблеми формування української військової доктрини у теоретичній спадщині С.Петлюри.	4
4	Офіцерський корпус Української Держави гетьмана П.Скоропадського: соціальний склад, національна ідентичність та політичні настрої	6
5	Образ офіцера у поглядах П.Скоропадського.	6
6	Формування військової еліти Армії Директорії УНР.	6
7	Вищий командний склад Армії УНР.	6
8	Ватажки отаманії: військова еліта чи ерзац еліта?	6
9	Особливості формування офіцерського корпусу Галицької армії	6
10	Генералітет Галицької Армії	6
11	Українська військова еліта у мемуаристиці	6
12	Українська військова еліта у візуальних образах	4
13	Українські військові меморіали доби визвольних змагань 1917-1921 рр.	4
14	Підсумки. Контрольна робота	4
Разом		66

6. Методи навчання

Лекція з використанням мультимедійного проєктора, бесіда, колоквиум.

7. Методи контролю

Курс закінчується складанням екзамену. Проміжною формою контролю є опитування під час лекції, контрольна робота

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінювання здійснюється на модульній контрольній роботі, за яку студент максимально отримує 50 балів та іспиту – 50 балів.

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумкови й тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1												50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

8. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
90-100	A	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Зараховано
71-80	C	Добре	
61-70	D	Задовільно	Зараховано
51-60	E	Достатньо	
26-50	FX	Не задовільно з можливістю повторного складання іспиту	Не зараховано
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

Питання для іспиту.

1. Історіографія і джерельна база курсу.
2. Українська військова традиція у суспільно-політичній думці українців на початку ХХ ст.
3. Військова діяльність С.Петлюри на посту Головного отамана Армії УНР.
4. Основна проблематика теоретичних праць С.Петлюри.
5. Отаманія і офіцерський корпус Армії УНР: порівняльний аналіз.
6. Політичні настрої офіцерського корпусу доби гетьманату П.Скоропадського.
7. Офіцери Галицької армії: просопографічна характеристика.
8. Особливості комплектування командного складу Галицької Армії.
9. Головнокомандувачі Армії УНР та УГА: порівняльний аспект.

10. Політика Центральної Ради та уряду УНР щодо офіцерського корпусу.
11. Підготовка офіцерів у період Української державності 1917-1920 рр.
12. Мемуаристика вищих офіцерів українських армій 1917-1920 рр. та її інформативна цінність.
13. Військова діяльність генерала М.Тарнавського.
14. Політичні настрої українського генералітету періоду Директорії УНР.
15. Бойовий шлях командувача Галицької Армії М.Омеляновича-Павленка.
16. Теоретичний доробок генерала В.Петріва.
17. Український генералітет під час Київської наступальної операції 1919 р.
18. Політика уряду Директорії щодо вищого офіцерського корпусу УНР.
19. Офіцери-іноземці на службі ЗУНР.
20. Особливості офіцерського корпусу періоду гетьманату П.Скоропадського.
21. Військова діяльність гетьмана П.Скоропадського.
22. Питання військової доктрини УНР у практичній діяльності та теоретичній спадщині С.Петлюри.
23. Українське офіцерство під час війни з Добровольчою армією А.Денікіна.
24. Образ українського офіцера у військовій мемуаристиці: основні риси та тенденції висвітлення.
25. Генерал Р.Дашкевич : військова і громадська діяльність.
26. Діяльність полковника Коновальця у період Української революції 1917-1920 рр.
27. Питання фахової підготовки українських офіцерів у баченні П.Скоропадського (за «Спогадами» П.Скоропадського)
28. Український офіцерський корпус після поразки Визвольних змагань 1917-1921 рр..
29. Генерал В.Сальський та його бойова діяльність.
30. Генерал М.Безручко : бойовий шлях.
31. Генерал Ю.Тютюнник та його діяльність у підготовці і проведенні Другого зимового походу.
32. Генерал М. Юнаків і його роль у розробці військових операцій Армії УНР.
33. Генерал В.Тютюнник і його військова діяльність.
34. Генеральний Штаб Армії УНР: формування персональний склад.
35. Мемуари генерала М.Омеляновича-Павленка як джерело до вивчення української військової еліти 1917-1921 рр.
36. Генерал О.Удовиченко: військова і громадська діяльність.
37. Командувач Галицької Армії генерал О.Греков.
38. Офіцерський корпус Галицької Армії у мемуарах А.Чайковського «Чорні рядки».
39. Українські офіцери у візуальних образах.
40. українська військова еліта у художній літературі.

10.Рекомендована література

- 1.Верига В. Визвольні змагання в Україні 1914-19123 рр. У двох т.- Львів, 1998.
- 2.Визвольні змагання очима контррозвідника (документальна спадщина З.Миколи Чеботаріва). – Київ,2003.
- 4.Голубко В. Армія Української Народної Республіки 1917-1920. Утворення та боротьба за державу. – Львів,1997.
- 5.Голубко В. Збройні Сили України періоду національної революції 1917-1921 рр. //Історія Українського війська (навчально-методичний посібник)- Львів: військовий інститут при ДУ „Львівська політехніка”,1999.
- 6.Голубко В. Питання військової доктрини УНР у практичній діяльності та теоретичній спадщині С.Петлюри //Ефективність державного управління. Зб. наук. праць. Львівський регіональний інститут держ. Управління Української академії держ. Управління при Президентові України.-2002.-№1-2.- С.106-112.
- 7.Голубко В. Українська військова еліта в національному державотворенні 1917-1920

- рр.// Шляхами історії. Науковий збірник історичного факультету ЛНУ ім. І.Франка. – Львів,2004. – С.279-293.
- 8.Директорія, Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки 1918-1920. Документи і матеріали у 2-х т.- Київ,2006.
 - 9.Дорошенко Д. Мої спомини про недавнє минуле (1914-1920 рр.).- Київ2007.
 - 10.Ковальчук М. Невідома війна 1920 року. Українсько-білогвардійське збройне протистояння. –Київ,2006.
 - 11.Лазарович М. Легіон Українських Січових Стрільців: формування, ідея, боротьба. – Тернопіль,2005.
 - 12.Литвин М. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. .- Львів,1998.
 - 13.Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР.- Львів,1995.
 - 14.Литвин С. Суд Історії. Симон Петлюра і петлюріана. – К.,2001
 - 15.Литвин М., Науменко К. Військова еліта Галичини. - Львів,2004.
 - 16.Мазепа І. Україна в огні й бурі революції. - Київ,2003.
 - 17.Ортинський В.Силові структури Західно-Української Народної Республіки. – Львів,2004.
 - 18.Петлюра С. Статті. Листи. Документи. – Київ,1999. – Т.3.
 - 19.Петлюра С. Статті. Листи. Документи. – Київ,2006. – Т.4.
 - 20.Петрів В. Військово-історичні праці. Спомини. – К.,2002.
 - 21.Петрів В. Військово-історичні праці. Листи. - К.,2004.
 - 22.Рент М. Павло Скоропадський. – Київ,2003.
 - 23.Савченко В. Симон Петлюра. – Харьков,2004.
 - 24.Савченко В.Дванадцять воїн за Україну.-Харьков,2006.
 - 25.Сідак В. Національні спецслужби в період української революції 1917-1921 рр. (невідомі сторінки) - Київ,1998.
 - 26.Скоропадський П.Спогади. - Київ, Філадельфія,1995.
 - 27.Стахів М. Україна проти большевиків. Нариси з історії агресії совєтської Росії. Кн.1.- Тернопіль,1992; Кн.2.- Тернопіль,1993.
 - 28.Тинченко Я. Офіцерський корпус Армії Української Народної Республіки (1917-1921). Кн..1. – Київ,2007.
 - 30.Тютюнник Ю. Революційна стихія. Зимовий похід 1919-20 рр. – Львів,2004.
 - 31.Удовиченко О. Україна у війні за державність. Історія організації і бойових дій Українських Збройних Сил 1917-1921.- Київ,1995.
 - 32.Чикаленко Є. Щоденник 1919-1920. – Київ, Нью-Йорк,2005.
 - 33.Шанковський Л. Українська Галицька Армія. Воєнно-історична студія. – Львів,1999.
 - 34.Якимович Б.З. Збройні сили України. Нарис історії.- Львів,1996.

11. Інформаційні ресурси

1. Український історичний портал <http://www.history.com.ua>
2. Український воєнно-історичний форум <http://www.milua.org>
3. <http://militera.lib.ru/science/shaposhnikov1/11.html>